

Tarkistamisen paikka

Ennen kuin ristikko on ratkottavana, se käy läpi monta tarkistusta. Valotetaan vähän tätä polkua, ideasta laatijan päässä painettuun lopputulokseen.

Omat ensimmäiset tarkistukseni teen laadinnan aikana. Silloin on kyse sanaston oikeellisuudesta.

Ristikoon tarjoutuu jokin sana, jonka kirjoitusasusta en ole varma. Olen oppinut, että kannattaa tarkistaa heti, joko kirjoista tai Wikipediasta (tai molemmista). Aina on helpompi muuttaa laatimusta kesken laadinnan kuin purkaa valmista sanastorakennetta. Tämä tilanne tulee vastaan aika usein.

Seuraava isomman tarkistuksen paikka on, esiintyykö sanastossa toistoa. Yhdessä ristikkolehden sivun kokoisessa ristikossa on keskimäärin 80–100 sanaa. Tuollaisessa sanamäärässä esiintyy jo varsin helposti jotakin toistoa. Itse kirjoitan kunkin ristikon kaikki sanat luetteloon, jonka lopuksi muutan aakkosjärjestykseen. Se paljastaa heti kaikki täystoistot. Vielä pitää erikseen tsekata yhdys sanat, onko niissä keskenään toistuvia osia.

Seuraavaksi tarkistan piilokirjaimet. Oma muistisääntöni on: valitse useammasta mahdollisesta piilokirjaimek-

si aina ratkojan kannalta helpoin vaihtoehto.

Vihjeityksen aikana tapahtuu useita tarkistuksia. Sanakirjoista varmistan, että synonyymimerkitykset tulevat oikein. Tietokirjoista ja Wikipediasta löytyvät tietopuoliset faktat. Vihjeityksen aikana teen myös piilokirjaintarkistuksia: onko vihje niin yksiselitteinen, että ei ole mahdollisuutta kahteen eri piilokirjaimeen.

En toteuta ristikoitani itse. Vielä ennen toteuttajille lähettämistä käyn jokaisen ristikon kertaalleen läpi, että sinne ei jäisi mitään virheellisyyksiä.

Ristikoiden julkaisijoilla on ristikoiden tarkastajia tai "oikoratkojia", kuten eräällä julkaisijalla on tapana sanoa. Näiden tehtävänä on erittäin tiuhalla kammalla käydä läpi jokainen ristikko ja vielä kerran varmistaa, että julkaistavassa tehtävässä ei löydy virheitä, ei ristikon rakenteessa, ei sanastossa, ei vihjeissä eikä visuaalisessa toteutuksessa.

Edellä kuvatun pitkän tien kuljettuaan ristikko on lopulta ratkojan edessä, valmiina nautittavaksi ja reposteltavaksi. Joskus ratkojan terävä silmä löytää vielä jonkun virheellisen kohdan. Onneksi näin tapahtuu todella harvoin ja ratkonta on sanoilla leikkimisen kanssa nauttimista niin kuin sen parhaimmillaan on tarkoitus ollakin.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoihiseisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/